

LAKIALOITE 9/2009 vp

Laki toimeentulotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään muutettavaksi toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 2 luvun 9 §:n 1 kohtaa siten, että toimeentulotuen perusosa nostetaan 600 euroon kuukaudelta. Lakimuutos täh-

tää köyhyyden poistamiseen ja kaikkein pienituloisimpien toimeentulon merkittävään parantamiseen.

PERUSTELUT

EU-määritelmän mukainen suhteellinen köyhyys on maassamme lisääntynyt jatkuvasti. Suhteellinen köyhyys määritellään kykenemättömyydeksi saavuttaa yhteiskunnassa yleisesti odotettua, minimiksi katsottua elintasoa tai säädyllistä elämää taloudellisten resurssien puutteen vuoksi. EU-määritelmän mukaan suhteellisesti köyhiä ovat sellaisissa kotitalouksissa asuvat, joiden tulot jäävät alle 60 prosentin maan mediaanitulosta.

Erilaisia köyhyyden vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä on toteutettu useita 2000-luvulla. Panostuksen pienuudesta johtuen ne eivät ole kuitenkaan tuottaneet riittävää parannusta köyhimpien tilanteeseen. Suhteellinen köyhyys ja lapsiköyhyys ovat lisääntyneet kuluneen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Suomalaisen tuloverot ovat lisääntyneet, ja tulonsiirtojen ja verotuksen tuloeroja tasaava vaikutus on lieventynyt. Sosiaaliturvauudistusta valmistelleen Sata-komitean mukaan vähimmäisturvan taso on

jäänyt jälkeen jopa kolmanneksen yleisestä tulokehityksestä. Stakesin tutkimusten mukaan vuonna 1994 suhteellinen köyhyysaste oli 6 prosenttia ja lapsiköyhyysaste 4 prosenttia. Vuonna 2005 köyhyysaste oli kasvanut 12,3 prosenttiin ja lasten kohdalla köyhyysrajan alapuolelle jäi 11,6 prosenttia lapsista. Suhteellinen köyhyysaste koko väestöllä kaksinkertaistui tarkastelujaksolla, lasten kohdalla lähes kolminkertaistui. Jopa 28 prosenttia lapsiperheistä kokee tutkimuksen mukaan, että menojen kattaminen on hankalaa tai erittäin hankalaa.

Stakesin tutkimuksen mukaan suurimmassa köyhyysriskissä ovat yksin asuvat, yksinhuoltajataloudet ja yli kolmen lapsen lapsiperheet. Myös opiskelijoiden köyhyysriski on suuri. Suurin tarkemmin määritelty riskiryhmä on yksin asuvat nuoret naiset, joiden suhteellinen köyhyysaste on 46 prosenttia. Jos taas tarkastellaan perheen eniten tienaavien mukaan tilannetta, yli kuusi kuukautta työttömänä olleen perheen tär-

keimmän elättäjän perheissä köyhyysriski on jopa 65 prosentilla.

2000-luvulla myös iäkkäiden kotitalouksien köyhyysasteet ovat lähteneet kasvuun, jopa 42 prosenttia kokee menojen kattamisen hankalaksi tai erittäin hankalaksi. Sata-komitealle asetettiin tavoitteeksi myös köyhyyden vähentäminen. Tähän komitea tähtää rakentamalla takuueläkejärjestelmän, jossa jokaiselle eläkeläiselle taataan 600—650 euron kuukausitulot. Toteutettava uudistus jättää vielä muut köyhyysrajan ala-

puolelle jäävät väestöryhmät köyhyYTEEN. Nostamalla toimeentulotuen perusosa 600 euroon, toteutetaan vastaava perustoimeentuloturvan uudistus myös muille kaikkein pienituloisimmille väestöryhmille. Lakiuudistuksen kokonaiskustannukset olisivat arvion mukaan noin 300 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 9 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 583/2007, seuraavasti:

9 §

Perusosan suuruus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Toimeentulotuen perusosa kuukautta kohti on:

1) yksin asuvalla henkilöllä ja yksinhuoltajalla 600 euroa;

— — — — —

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2009

Bjarne Kallis /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd
Tarja Tallqvist /kd

Kari Kärkkäinen /kd
Päivi Räsänen /kd
Sari Palm /kd